

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Nasočnina se pošilja upravništvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Vsem krajnim šolskim svetom na Sp. Štajerskem.

Izvršujoč sejin sklep krajnega šolskega sveta na Gorici z dne 17. sept. 1908 se z ozirom na surove napade Nemcev na Slovence v Ptuj dne 13. sept. 1908 ter s posebnim ozirom na to, da so bili napadani družbeniki ozir. skupščinarji slovenske šolske družbe sv. Cirila in Metoda, javno razglasa, da se čutijo udje imenovanega krajnega šolskega sveta kot korporacija in del slovenskega naroda do dna duše užaljene ter protestirajo ogorčeno zoper divje početje Nemcev.

Na nezaslišano javno zasramovanje, zaničevanje, telesno in gmotno poškodovanje Slovencev. zahteva naša užaljena zavednost za svoje napadene brate in sestre primerne zadoščenja. V dosego tega namena prosi podpisani krajni šolski svet vse krajne šolske svete po Sp. Štajerskem sledeče:

1. Vsi krajni šolski sveti po Sp. Štajerskem naj odslej naprej naročajo za sebe in svoja šolska vodstva vse tiskovine, knjige in uradne potrebščine le pri slovenskih tiskarjih. Osobito se naj blagovolijo krajni šolski sveti ptujskega, ormoškega, ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja ozirati na slovenskega trgovca s tiskovinami in popirjem g. Peteršiča v Ptuj.

2. Z ozirom na obžalovanja vredno dejstvo, da c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj ni hotelo na intervencijo drž. poslancev dr. Ploja in Robleka odrediti orožnikov v obrambo trpinčenih Slovencev in ker niso c. kr. državne oblasti storile nikakoršnega koraka v varstvo in obrambo Slovencev, naj odslej naprej vračajo vsi krajni šolski sveti v smislu določb člena XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. dec. l. 1867. drž. zak. št. 142 okrajnim šolskim svetom vsako pismo, ki nima zunaj na ovitku slovenskega naslova in drugih slovenskih napisov, istotako vsako samonemško tiskovino in nemške dopise tako dolgo, dokler ti uradi ne ustrezajo v vsem obsegu zakoniti ravnopravnosti slovenskega jezika.

V smislu rabsodbe državnega sodišča z dne 3. jul. 1906 št. 264 imajo vse tužemske korporacije in društva torej tudi krajni šolski sveti pravico zahtevati, naj jim državni in deželni uradi ter oblastni sploh izvršujejo jezikovno ravnopravnost, ki je slovenskemu narodu s členom XIX. prej omenjenega zakona zagotovljena.

Ako se temu upirajo, smo upravičeni in dolžni, jih k temu z odporom prisiliti.

3. Vsi udje krajnih šolskih svetov naj blagovolijo darovati družbi sv. Cirila in Metoda primerne zneske ter naj otvorijo v ta namen zbirko pri svojih sosedih, prijateljih in znanih. Zbirke se naj priobčujejo po časopisih.

Tako se naj iz nemških napadov spleta za Nemce korobač in bič, a za nas venec zavednosti, da bodo spoznali, da je Slovenec ravnopraven in zaveden državljan!

Za vsako našo razžaljenje si iščimo častnega zadoščenja.

Krajni šolski svet na Gorici dne 17. sept. 1908.

Načelnik: **Josip Praznik.**

Politični pregled.

V gališkem deželnem zboru je stavil v seji dne 16. t. m. posl. Stapiński (poljska ljudska str.) nujni predlog, s katerim se poziva deželni odbor, naj tekom tridesetih dni predloži zakonski načrt o uvedbi splošne, jednake in tajne volilne pravice za deželni zbor. Za nujnost tega predloga so glasovali poslanci poljske ljudske stranke, Rusini obeh strank, soc. demokratje, proti pa šlahčici in klerikalci. Pri glasovanju po imenih je bilo oddanih 64 glasov za nujnost, 52 pa proti, 34 poslancev se je vzdržalo glasovanja, med temi jih je pa mnogo takih, ki bi za zakon, ako bi prišlo do tega, glasovali. Ker je za nujnost tvebna dve tretjinske večine, je bil predlog Stapińskega odklonjen. Vsekako je to veselo znamenje, da je v gospodarsko in kulturno najbolj zanemarjeni deželi vendar zanimanje za to velevažno reformo tako živahno kakor nikjer drugod. V tem obziru so Galičani pokazali, da imajo več smisla za napredek nego nemški špisarji, ki se z vsemi štirimi branijo proti tej jedino zdatni reformi.

Mladočeški in agrarni poslanci v češkem deželnem zboru so se sporazumeli v tem smislu, da bodo stavili skupne predloge in interpelacije v skupnih narodnih vprašanjih. Kljub temu stavi pa vsaka teh dveh strank svoj poseben načrt volilne reforme za deželni zbor. Skupno postopati pa v vprašanju o saniranju deželnih financ, o predlogu, naj se izdela načrt deželne zakona o rabi deželnih jezikov pri državnih uradih na Češkem itd.

Štajerske novice.

Zaplenjeno!

Zaplenjeno!

— **Pogreb ljubljanskih žrtev.** Včeraj popoldne so pokopali v Ljubljani strojnika Lundra in četrtošolca Adamiča,

Zaplenjeno!

Pogreb je bil velikansk; poldrugo uro je trajal samo spreved društva, vozov in organizacij, ki so skazale nedolžnim žrtvam zadnjo čast. Na ulicah je bilo do 20 tisoč ljudi. Po cestah, koder je šel spreved, so gorele črne ovite električne žarnice. V sprevedu so šli požarniki ljubljanski in iz vse kranjske dežele, gimnazijci, nad tisoč deklet iz učiteljskega, liceja, meščanskih in dekliških šol, mestne zadruge, z zastavami in venci, sokolska društva, člani kršč. socialne zveze in telovadnih odsekov, nad 200 pevcev vseh ljubljanskih pevskih društev, obč. svet ljubljanski. 2 tisoč organiziranih socialističnih delavcev, ljubljanski slovenski trgovci in obrtniki ter uradniki. V sprevedu je bilo neštivilno vencev s slov. napis. Ganjenost in žalost je bila splošna; žalovali so vsi ljubljanski Slovenci brez razlike stranke in stanu. Mi žalujemo z njimi! Ob odprtem grobu sta govorila župan Hribar in dr. Tavčar. Vojaštva ni bilo nikjer na ulicah — in vladal je vzoren mir.

— „Naglica“ avstrijskih brzojavnih uradov. V Ljubljani so oddali že v ponedeljek popoldan brzojavni poziv v Celje glede udeležbe pri večerajšnjem pogrebu. Brzojavka pa je došla v Celje baje še le v torek ob 9. uri dop., tedaj dobro uro pred odhodom zadnjega vlaka. Ali je to le slučaj? Zato so se mogli le 4 člani celjskega „Sokola“ udeležiti pogreba (bratje Smertnik, Salmič, Anderwald in Šlander). Na pokopališču je nosil krsto tudi brat Rafko Salmič.

— Izvrševalni odbor „Narodne stranke“ za Štajersko je poslal včeraj v Ljubljano sledečo brzojavko: V imenu štajerskih Slovencev sporočamo slovenski Ljubljani zaradi veličastnega nastopa za čast slovenstva navdušeno zahvalo in izražamo svoje ogorčenje nad krivičnim prelivanjem slovenske krvi. Slovenski prestolnici svoje najiskrenejšo sožalje!

— Zaradi zaplembe se je zadnja številka nekoliko zakasnila. Poskrbeli

Zaplenjeno.

bodemo, da bodemo dotična mesta vendar priobčili. — Samo čudno se nam zdi, da državno pravdnštvo ne postopa na enak način proti „vahtarici“ in proti graškim listom. Ali velja ta čudna pravica samo za nas in ne tudi za Nemce?

— **Odgovor na dogodke v Ljubljani.** V očigled škandaloznih dogodkov v Ptuj, Mariboru in Celju, kakor tudi v znak žalosti ter v čast spominu nedolžnih, v nedeljo v Ljubljani brutaldo ubitih, mladih žrtev nemčurske podivjanosti, nabrala se je v „Zvezdih“ podjetjih v Celju vsota 50 kron. Ta znesek se tako porabi za spomenik, ki ga bode mesto Ljubljana s pomočjo prispevkov vsih Slovencev postavila, 20 K, za družbo sv. Cirila in Metoda 30 kron.

— **Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda za Rečico in okolico** se je v občini Kokarje nabralo do danes 23 K. Zbirka se nadaljuje. Ta donesek je nabran kot protest in obsojba tolovajskih napadov Nemcev na Slovence.

— **Preiskava proti krivcem.** Vlada je strogo naročila kranjskemu dež. predsedniku, naj zasleduje z vsemi sredstvi krivce izgredev v Ljubljani. **Mi zahtevamo,** da se tudi v Celju z vsemi postavnimi sredstvi zasleduje izgredek in se jih **najstrožje kaznuje.** Veliko oseb je itak že znanih in tudi mnogo **obtoževalnega gradiva proti njim.** Naj se takoj prične **najstrožje zasledovanje** in se naj dotičnike postavno zavaruje, da ne zbeže. Mi bomo s skrbnim očesom pazili, da se nam podeli pravica in bodemo po potrebi **ostro pribili** vsako malomarnost kompetentnih oblasti.

— **Skrb vlade in celjskega mesta za Slovence in za — Nemce.** V ponedeljek so krožile po Celju razne „grozne“ novice, katerim smo se Slovenci le — smejali. Nemški „hrabri“ purgarji so trosili vest, da namerava na večer udariti v Celje 2 tisoč okoliških kmetov in delavcev ter vse pobiti. Vest je bila docela neosnovana, nič ni kazalo na kak „pohod“ naših kmetov, ki so bolj olikani in dostojni kakor nemški burši, doktorji, učitelji, uradniki in druga sumljiva „nemška“ inteligenca, katera ponoči krade in razbija. Vendar pa je bilo naenkrat v mestu polno orožništva, vsa večja javna nemška poslopja so bila zastražena. Kaj pa je bilo v nedeljo? Celi dan se je pretilo, kričalo in razsajalo po mestu. „Frajbir“ je tekkel v potokih, „Südmärk“ je najela in plačala burše, delavce in druge tatove ter roparje — mesto in vlada pa **nista prav ničesar storila** za varnost slovenskega imetja in življenja. Nemško-narodni „Verband“ v državnem zboru in nemški ministri se sedaj zgražajo zaradi dogodkov v Ljubljani; dokazano je, da je tam policija vršila svojo dolžnost, v Celju in pa v Mariboru nas sta pa vlada in županstvo proglasila brezpravnim in nas dala v roke nemškim pouličnim barabam. Naj povedo to naši slov. poslanci na pristojnih mestih! Mi zahtevamo, da se v Celju odzvame Ambrožiču in Jaborneggu policijska oblast, drugače nismo varni ne življenja ne imetka. Ako pa naš klic ne bo izdal ničesar — pa si bodemo skrbeli za varnost sami, in tistega se Celjanom ni treba veseliti.

— **Epizoda od 20. septembra 1908.** Ko je morala razgrajalska po celem Spodnjem Štajerskem nabrana nemčurska druhal bežati pred vojaki od Jožefovega trga, pri kateri priliki se je marsikateri teh junaških Nemcev v divjem begu spodtaknil in

padel, tako, da so ležali po tleh jeden nad drugim — so se po postranskih ulicah pomikali po Grabnu proti hiši dr. Jos. Serneca v Karolinski ulici. Ta je bil sicer s celo rodino v „Narodnem domu“ pri veselici, ker pa je že dlje časa dal čuvati svojo hišo po internacionalnem društvu ponočnih čuvajev je imel v hiši ta večer dva čuvaja tega društva pa tudi dva odlična kmeta. Ti so zapazili, da so večkrat prišli posamezni vohuni gledat, ali bi se ne dala hiša brez nevarnosti naskočiti. Ko so čuvaji za nekaj časa ustavili patroliranje, je naenkrat stala tolpa kakih 60 ljudi blizo Pečnikove hiše, in je toča kamenja letela na Sernečevo hišo in tam pobila 3 šipe. V hipu pa stopita edina ta dva čuvaja proti tolpi šestdesetih ljudi, — jeden ustrelil z revolverjem v zrak in oba zagrmila na izgredek, naj odkurijo, in glej, namah zbeži cela junaška tolpa pred tema dvema možema — in gredeč pa pobije šipe pri šolskih sestrah, šipe in tablo pri „Slaviji“ na Grabnu, ter šipe pri „Zvezni tiskarni.

Še dvakrat je skusila tolpa, priti zopet k dr. Sernečevi hiši, — pa enkrat so razgrajale na Wokanovem trgu vstavili redarji in žandarji, z besedami: Kam nameravate? — Odgovor je bil: „k Mohrenwirt“. — Na to: „Pot k Mohrenwirt ni tod ampak tam Marsch“. — in hrabri nemčurji so smuknili proti Mohrenwirtu.

Drugokrat pa so prihiteli orožniki pravočasno in nemška banda je že od daleč napravila „Čelom v zad“ in je pobegnila!

Ednega od te tolpe so čuvaji pred Sernečevo hišo prijeli, bil je nek delavec iz Westenove tovarne v Gaberju. Sram ga bodi, da je šel s to tolpo.

Pripomnimo še, da ima dr. Serneč šipe svoje hiše zavarovane pri nekem nemškem dunajskem društvu, tedaj je ta junaška tolpa naredila škodo nemškemu svojim bratom, ne pa Slovencu.

Nekaj ljudi, ki so bili v napadalni tolpi ter so metali kamenje so zanesljivo spoznani. — Ti bodo izročeni sodnji.

— **Od veličastnega do smešnega je le jeden korak.** V nedeljo so nemški burši v družbi pouličnih tatov, smrkolinov in pijanih hlapcev — braniteljev celjskega nemštva — zapeli „vaht am rhein“ pred Rakuschevim „Eisenhofom“ na Krožni cesti. Bilo je to znano nečloveško tuljenje, kateremu se pameten človek le zaničljivo nasmehe. Tedaj pa je stopila z neizrekljivo veličastno pozo na balkon gospodična Marta Rakuscheva in mahala z robcem tulečim pouličnim barabam v pozdrav. Nekaj očividcev se je glasno smejala. Slišali smo tudi opazko, da se gospodični Marti pozna, da je iz Rakuscheve rodbine.

— **Kako je skrbela celjska policija v nedeljo za red in mir.** Celjski narodni obrtnik nam pripoveduje sledeč dogodek; Pripeljal se je v nedeljo popolne s svojo ženo iz Zidanega mosta v Celje. Prostor pred kolodvorom so popolnoma zasedle nemške barabe — zato sta se morala preriti skozi nje. Ker nista hotela kričati „Heil“, sta bila napadena s palicami, katere so nosile svinčene kroglice. Posebno mož je dobil hud udarec po glavi. Zahteval je od navzočega redarja Marna, naj napravi red in mir — ta pa ni razgnal barab niti ni vzel obrtnika in njegove žene v vastvo temveč ga je le surovo nahrulil, naj se odstrani, da jih ne dobi še več. Tako so skrbeli v nedeljo celjski policiji za mir in red! Tako je skrbel Jabornegg za varnost življenja celjskih meščanov!

— **Spodnještajerski Slovenci!** Za uspešen političen in gospodarski boj proti spodnještajerskemu nemštvu rabimo **dnevnik.** Pošiljajte naročninske izjave narodni založbi v Celju! Trgovci in obrtniki, naročite si list in si zasigurajte inserat!

— **Gospodarski boj proti Nemcem.** V najkrajšem času se bo sestavil s pomočjo slov. trg. društev in zastopnikov obeh slov. strank odbor, kateri bo organiziral in uredil bojkot nemških trgovcev in obrtnikov na Spod. Štajerskem. Naši somišljeniki se naj začasno obračajo s tozadevnimi vprašanji na Izvrš. odbor „Narodne stranke“ v Celju.

— **Nedeljski tolovaji,** med katerimi so bili kakor smo že poročali tudi vzorni vzgojitelji celjske nadebudne nemške mladine so se posluževali šolarčkov za svoje kulturne namene pri razbijanju šip in uničevanju tujega imetja. Imamo zanesljive priče za to, da so taki mali dečki za razbijanje nosili kamenje. Someščani, pogledajte si te paglavce, ko bodo začeli beračiti po Vaših hišah. Vsakemu se pozna na obnašanju, da črpa kulturo v nemški šoli.

— **Pri škandalih in pretepih,** ki so jih uprizorile v nedeljo nemške barabe v Celju, so se odlikovali tudi uslužbenci južne železnice in sicer: Zorec iz Pragarskega neki Grad in posebno neki Sket, ki je še na kolodvoru hujskal in se prepiral z nekim službajočim uradnikom, ko ga je ta pozval k miru. Mi proti temu odločno protestiramo in zahtevamo od južne železnice, da hujskajoče svoje uradnike prestavi ravno tako na severno Tirolsko, kakor je to vajena storiti s slovenskimi uradniki vsled kake ovadbe.

— **Lepih priimkov** dobivajo čimdalje več celjski patentirani olikanci. Ne bomo navajali imen, katere sicer prav zaslužijo, če jih količkaj zanima, poizvedo kaj lahko sami, kaj si ljudje o njih mislijo.

— **Kmetje, čujte in zapomnite si to,** kako piše o Vas „Tagespost“ glasilo takozvanih „zmernih, treznih in poštenih“ Nemcev na Štajerskem. V dopisu iz Celja o dogodkih minole nedelje pravi to glasilo „zmernih in poštenih“ Nemcev: „Nemci so se zbrali na posaji in kolikorokrat se je pripeljala družba slovenskih kmetov, bila je sprejeta z burnimi klici pfuj!“ To je pa samo majhen del resnice, ti Nemci vas niso sprejemali le s „pfuj“ ampak tudi z najgršimi psovki in z batinami! Ste li res take ovčice, da se bodele pustili pretepati in psovati in po nemških listih pred celim svetom blatiti? Ali jim bodele v zahvalo za vse to še vedno nosili svoj denar? Ogibajte se jih, svoji k svojim!

— **Čete nemškutarških pobijačev,** ki so v nedeljo po noči razsajale po Celju so bile razdeljene na več tolp, katerih vsaka je bila skupno označena. Ena tolpa se je zvala „Pettan“, druga, bili so baje Mariborčani, „die fünfziger“ itd. Kakor se vidi, imajo ti „gospodje“ že velikansko rutino v svojem čednem rokodelstvu. Uspešnost in korist organizacije je prodrla torej tudi že v te globine, kjer nosi človek še samo človeško lice, kjer je pa vrzel s sebe vse, kar dela človeka človekom in mu je ostala še samo vboga, naga živalska narava.

— **Celjska nedeljska tolovajstva.** Vedno večje je število onih znanih pretepačev, ki so si jih naročili čuvaji celjskega nemštva minolo nedeljo iz tujih krujev, da so s celjsko sodrgo pobijali mirne Slovence in s temi tolovajstvi manifestirali nemški značaj Celja in vzvišenost nemške kulture,

katero je baje spravila v tako nevarnost slovenska veselica vršča se med 4 stenami Narodnega doma. Ti prvoboritelji nemške olike in prosvete ter nemškega kapitala so kazali svoje junaštvo z razbijanjem šip in uničevanjem tujega imetja. Videli smo med razgrajali tudi cvet konjiške nemškutarije, katero v Konjicah iz poštenih družb sicer ven mečejo. Znani razsajač Ballogh, ki pisari pri konjiškem notarju — seveda pristnem Nemcu Svobodi — je pripeljal s seboj še nekega drugega notarjevega pisarja, ki sliši na ime Schmidt. Njegov zvest kumpan je bil konjiški zidar — ali kakor se sam imenuje „Baumeister“ — poimenuje tudi Schmidt. O teh dveh so nam znane čudne reči, o katerih pa sedaj ne maramo govoriti. Konjičani in okoličani pa si bodemo zapomnili notarjevo pisarno, ki daje kruha takim ljudem, prav tako pa si bode zapomnil nas Slovence tudi oni drugi Schmidt, ki je k nam privandral s culico. Naj krpa podrte peči in ognjišča le konjiški nemškutariji, večje stavbe itak njemu nihče ne izroči v izvršitev, okrog naših hiš in poštenih Slovencev pa se naj nikar več ne slini in ne plazi. Mi imamo svoje poštene slovenske stavbene podjetnike, ki so strokovnjaki. „Baumeister“ Schmidt z notarjevimi pisarji pa naj iščejo dela med svojimi germanskimi somišljeniki. Svoji k svojim! Tega se držimo, to izvajamo dosledno in povsod pa bode nemškutarška gospoda in njihovi plačani razgrajali kmalo drugače govorili.

— **O Linhartu,** katerega so že vse poštene stranke iz svoje srede izključile, se poroča, da je imel v nedeljo ponoči pri svojih podjetjih srečo; vodil je nemške razgrajale in pobijače po mestu, ko pa so se tu pa tam pokazale višje moči, jo je pa vedno popihal rekoč: „fantje, korajža velja, bežimo“. Nek bivši njegov sodrug bi se bil silno rad srečal z njim na samem, ker se imata baje še mnogo pomeniti o stvareh iz preteklega časa. Dosedaj se je pa junaškemu Linhartu še vedno posrečilo izogniti se takim neprijetnim pomenkom. Splošnemu zaničevanju vseh poštenih ljudi se pa vkljub vsemu ne more več ogniti, tu mu tudi družba in protekcija vseh Ornigov, Plahkih in drugih mogotcev ne pomaga.

— **Nemški izgredek v Mariboru.** V soboto zvečer se je zbralo v gostilni „altdutsche Weinstube“ v Viktringhofovih ulicah kakih 300 divjakov in šlo naravnost pred „Narodni dom“, kjer so **trideset ure** ometavali hišo s kamenjem. Potrli so šip za dva tisoč kron, katere bo pa plačala nemška zavarovalnica za šipe. Policije seveda ni bilo tako dolgo, dokler ni bilo razbijanje gotovo. Od „Narodnega doma“ so drvele nemške barabe pred hišo g. dr. Rosina, kjer so pobili tablo in nekaj šip, nato k g. dr. Pipušu, kjer so hoteli sneti tablo s sekuro in so pobili že nekaj šip. Tu pa je junaško primahal eden sam policaj. Kakor poroča čifutska „Tagespost“, je bilo delo pri naprednih Slovencih opravljeno. Edino te so spočetka mislili napasti. Potem pa so se spomnili, da klerikalni listi vendar tudi tu pa tam zabrusijo Nemcem kako bridko — zato so šli in pobili napis klerikalne posojilnice (samo slovenski del baje, nemškega naj sedaj zopet obesijo!) in zadržne zveze, potem pa so še obiskali škofovo palačo, mestno župnišče in kapiteljsko hišo ter pobili tam mnogo šip. Pred teologijo in tiskarno jih je vendarle prepodila policija, zato pa so še pobili nekaj šip pri dij. semenišču in na gimnaziji. Slednjič jih je baje Wastian skušal pomiriti (!). Po mestu so nemške barabe celo noč napadale mirne Slovence.

Napadli so bivšega odg. urednika „Sl. Gosp.“ g. Leskovarja, kateri se je braulil z revolverjem, a je bil seveda zato — aretiran. Po stari navadi naše policije! **Na drugem mestu omenjamo nekaj nemških tvrdk,** katerih uslužbenci so napadali v tej noči Slovence in razbijali slovensko imetje. Slovenci v mestu in po mariborski okolici, spominjajte se dogodkov v Mariboru samem, Ptuj in Celju, ako mislite kaj kupiti!

— **Demoliranja „Narodnega doma“ v Mariboru** so se udeležili uslužbenci sledečih tvrdk: Kokoschineg, Pirchan, Pichler, Martinz, Schusteritsch, Soss (manufakturne trgovine), Sirk (seveda!) Korošec, Kaufmann, Fontana, Mydlil (sramota za sina čeških roditeljev), Weigerl (specerijske trgovine), Duma, Witlazeil (peka), Bernhard (steklar) in neizogibnega Gaisserja (trgovec s papirjem). Tudi pisarji nemških odvetnikov v Mariboru so pomagali nemškim komijem pobijati šipe „Narodnega doma“! Slovenci in posebno Slovenke zapomnite si to in izogibajte se navedenih tvrdk.

— **Mariborski Slovenci** — kupujte le pri slovenskih in Slovincem prijaznih tvrdkah. Brez usmiljenja izročimo javnosti vse, ki se ne odpovedo nemudoma nemškutarskim tvrdkam! Njih imena pribijemo v liste, da izpozna širna domovina tiste izmed našincev, ki so podlaga tujčevi peti!

— **Voditelji mariborskih razgrajacev** so po zvršenih junaških činih na Narodnem domu, Ljudski posojilnici, na dr. Rosinovi hiši itd. opominjali boritelje za nemško kulturo na Spodnjem Štajerskem naj „štedijo svoje moči za Celje“, tako poroča bojni dopisnik v „Tagespost“ od 21. t. m. Mi to le pribijamo.

— **Nemško kulturno delo.** „Tagespost“ od 21. t. m. poroča iz Maribora: „V trenutku so bila okna na dolgem pročelju Narodnega doma in potem tudi na ozki strani s kamenjem in palicami pobita. Po vrsti je žvenketalo, vmes si pa slišal najogorčenejšje vsklike, razsvetljava v Narodnem domu je ugasnila. Sedaj je zadonela „Wacht am Rhein“ in množice so nastopile odhod.“ — Če je med nemškim meščanstvom na Spodnjem Štajerskem še kak kulturni človek, ga vprašamo, ali je mogoče, da se nemško narodno himno še hujše oblata in omaže, kakor je to storil mariborski mob in z njim „Tagespost“, ki o tem poroča? Isti nemški list piše malo dalje, da so ti „nemški politiki“ izjavili, da „naša vse mirno prenašajoča kulturna politika“ čedalje bolj oškoduje in nas izroča vsem napadom.“ Gospodje pri vladi bodo tem mariborskim pouličnim politikom verjeli, da je to v resnici ona kulturna politika, ki Avstrijo vzdržuje in jači proti „predrznosti Slovencev, ki so v deželi tuji“. Ta načela si osvojajo danes vsi nemški politiki; zato je tudi avstrijska politika taka.

— **Protestni shodi proti nemškim grozodejstvom v Ptuj, Mariboru in Celju** se vrše: v Gornjemgradu v soboto dne 26. septembra, v Mozirju v nedeljo dne 27. sept., nadalje skliče polit. društvo „Pozor“ v Ptuj in tamošnji okolici 6 protestnih shodov. O nadaljnjih shodih poročamo še.

— **Za portirja pri železnici** je sedaj imenovan neki Tirolec iz Inomosta. Gotovo je že vsem znano, kako oblastno je še pred časom postopal neki zagrižen portir in je vse bilo veselo, ko sta prevzela to službo dva napram vsem ljubeznjiva uslužbenca. Sedaj seveda bo službo zopet opravljal Nemeč, kateri z ljudstvom ne more občevati.

— **Celjsko godbeno društvo** ima svoj redni občni zbor dne 30./9. 1908 ob 8. uri zvečer v čitalniških prostorih nar. doma, po nastopnem dnevnem redu: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev odbora.

— **O hišniku v hiši slovenskega dijaškega doma** se nam poroča, da je naročen na „Štajerca“ ter da je tudi drugače vnet pristaš nemškutarije. Opozarjamo odbor na to vest, ker bi bilo pač nespametno dajati zaslužka takemu človeku, ki se ponaša s svojim Slovincem sovražnim mišljenjem.

— **Imenovan je pravni praktikant** pri okrožnem sodišču v Celju dr. Maks Katziantschitsch (pristen Nemeč!) avskultantom v področju graškega nad-sodišča.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** svetujemo, naj izda posebne narodne koleke v spomin na nemške napade v Ptuj. Taki koleki bi se gotovo obnesli.

— **Narodnjakom v Središču in okolici!** Slišalo se je že večkrat, da se namerava ustanoviti za Središče in okolico ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Ali je zopet vse zaspalo?

— **Iz Trbovelj.** Celjski dogodki so razburili tudi naše sicer tako mirne prebivalce. Povsod se sliši ostra obsodba barabskih činov nemške gospode, ki le prepogostokrat pošilja svoje agente v našo bogato dolino. Svetujemo tem agentom, naj ostanejo doma. Splošno ogorčenje se je hotelo v ponedeljek pojaviti v demonstracijah zoper tu živeče Nemce, zlasti pa se je odločno zahtevalo odstranitev maloštevilnih nemških in nemčurskih tabel. Krojač Novak je n. pr. v Trbovljah edini obrtnik, ki ima samonemški napis — svetujemo mu v njegovem lastnem interesu, naj ga takoj zamenja za slovenskega. Z ljudmi, ki živijo od nas, pa se nam kažejo sovražne, bomo obračunali brez pardona.

— **Tri trboveljske Nemce so — Celjani nabili.** Velikansko ogorčenje vlada pri nas v Trbovljah radi nedeljskih dogodkov v Celju. Nekaj naših obrtnikov se je med drugimi udeležilo veselice v „Narodnem domu“, med potjo od kolodvora do Jožefovega trga pa so jih pretepli komiji njih lastnih liferantov. Maščevanje ne izostane; celjskim trgovcem in liferantom se bo kmalu začelo tožiti po „slovenskih pseh“. — Nemčurske kulture so bili v nedeljo deležni tudi mnogi pravi Nemci. Sodruga je brezobzirno mlatila po vseh, ki niso hoteli biti volkovi med volkovi. Trije nemški gospodje iz Trbovelj Bruckner, inženier Kitzer in stavbenik Führung so to bridko občutili. Navzlic temu, da so pravi Nemci, ki deloma ne znajo niti slovensko, jih je celjska fakinaža neusmiljeno nabila, le ker so bili predostojni, da bi se bili bratili s poulično druhaljo proti mirnim Slovincem. Inž. Kitzerja so skoraj do smrti pobili. — Vsi trije so izjavili, da sedaj še le pojmi in razumevajo zakaj se Slovenci tako bojimo „nemške“ kulture.

— **Delavski shod v Trbovljah.** V nedeljo, 20. t. m. je sklicala soc. dem. stranka na vrt gostilne Božič delavski shod, ki je bil mnogoštevilno obiskan. Šteli smo nad 1000 navzočih. Povod temu shodu so dale bližajoče se volitve v bratsko blagajno. Razmere v tem inštitutu so postale skrajno zamotane in nevarne. Od leta do leta so rasla pasiva, ne da bi se bilo mislilo na izdatno pomoč. — Na podlagi deloma napačno sestavljenih bilanc se je delavcem, ki dobivajo po dolgih službenih letih iz tega zavoda svoje provizije in pokojnine, zakrivalo nevarno stanje. Bila je prava senzacija, ko so letos zastopniki delavstva do-

gnali skoraj neverjetno stanje pasiv v svoti **1,068.000 K!** Posegla je vmes tudi rudniška oblast, ministerstvo je bilance preiskalo in vlada zahteva korenito asanacijo. Naravno je, da delavstvo samo ne more prenesti žrtev, ki se od njega zahtevajo; zato tirja od rudniške družbe, da pripomore vsaj za polovico potrebne svote, saj je skoraj sama kriva teh kričečih razmer. Ako delavstvo te asanacije samo, (ozir. skupno) ne prevede, vzela bo vlada celo stvar v roke ter brez usmiljenja, črtala vse penzije, ki znašajo več kakor 16 K (!) na mesec. Vsled tega vlada naravno upravičeno ogorčenje, poostreno tudi po vesteh, da hoče družba pri 26. septembra se vršičih volitvah v bratsko blagajno, (v kateri ima itak že 1/3 „virilnih“ zastopnikov) nastopiti z lastnimi kandidati ter se tako postaviti v ostro nasprotje z zahtevami, željami in interesi delavstva. Oba govornika g. Čobal, ki se je bavil z nedostatki bratovskih blagajn v splošnem, ter g. Sitter, ki je ostro kritiziral razmere v trboveljskem zavodu ter postopanje rudniške družbe, sta žela obilo priznanja. Soglasno se je sprejela predlagana kandidatna lista volilnih mož. — Mi smo mnenja, da je v interesu vsega delavstva, da vsak posamezni upravičenec, ne glede na to je li socijalni demokrat ali ne, voli od večine odobrene kandidate. Cepljenje glasov bode koristilo le delodajalcu, ne pa delavcu! — Po končanem dnevnem redu je govoril g. jurist Kramer o ptujskih dogodkih in o pomenu Ciril-Methodove družbe. Navzoči poslušalci so se glasno strinjali z ostro obsodbo tolovajskih napadov v Ptuj ter odobraval zaključke, ki jih je govornik izvajal za slovenskega delavca. Ogorčenje nad nekulturnimi čini spodnještajerskega nemčurstva je bilo splošno. — Vpliv govornikovih besed je skušal „ublažiti“ g. Čobal s kritiko Ciril-Methodove družbe, ki baje z nekaterimi svojimi šolami klerikalizira obmejne Slovence. Še le kadar se družba tudi v tem oziru spremeni, bo baje našla podporo tudi pri soc. dem. voditeljih. Do tedaj pa stojijo raje ob strani, akoravno ne odrekajo važnosti slovenskega šolstva in pomenu socialnega dela, ki ga vrši Ciril-Methodova družba posebno v svojih otroških vrtcih, svojega priznanja.

— **Dva shoda v Ptujski okolici.** Politično društvo „Pozor“ je sklicalo za nedeljo, 20. septembra dva shoda, na katerih se je razpravljalo o nedeljskih dogodkih v Ptuj in sicer prvega ob 11. uri na Hajdini, drugega pa ob 3. uri popoldne v Novi vasi pri Sv. Marku.

Na Hajdini se je zbralo v Graharjevi gostilni v kljub neugodni uri do 60 domačih mož, razun tega še nekaj žensk in več gostov iz Ptuja. Predsedoval je g. Drag. Zupančič, kateri je tudi otvoril shod s kratkim nagovorom. Nato je g. Grahar v domačih besedah označil pomen shoda. G. dr. Koderman je v daljšem govoru naslikal nedeljske napade na mirne slovenske goste in je osvetlil postopanje poklicanih oblastij, katere niso skrbjele za varnost življenja in imetja. Ogorčenje je vzbujal zlasti slučaj Brenčič, kateremu so poulični tolovaji ukradli 260 kron. Govornik je pozival navzoče, naj ne vračajo nemčurjem enako z enakim, naj ohranijo mirno kri, pač pa si naj vse tiste dobro zapomnijo, kateri so imeli za slovenske kmete jajca in črnilo in naj jih s svojim denarjem ne bogatijo. Oglasilo se je še več govornikov, tudi izmed navzočih kmetov, kateri so bili vsi za to, da se mora otrestiti Slovenec nemških pijavk. Izrazila se je želja, naj se naselijo v Ptuj slov. trgovci vseh strok in naj se njih imena ob-

javijo. Oduševljeno se je sprejela predlagana resolucija.

Popoldne istega dne se je v Globovi gostilni v Novi vasi zbralo več sto ljudi in se je pod predsedstvom g. Zupančiča vršil res impozanten shod. Dr. Jurtela je v krasnem govoru razmotrival o ptujskih napadih, o njih vzrokih in posledicah. Priporočal je kmetom, da se držijo samo svojih ljudij in ne onih, ki se jim delajo za prijatelje le takrat, kadar hočejo njihov denar. Pozival jih je dalje k ponosu in samozavesti proti vsem, zlasti tudi proti uradam, kajti le tedaj bomo dosegli pri nasprotniku spoštovanje, če se mu bomo nehati klanjati. Dolgotrajno odobravanje je sledilo sijajnim izvajanjem, ki so segla vsem do srca. — Dr. Koderman je nato osvetlil postopanje političnih oblastij, katere v kljub nečutenim dogodkom niso poklicale orožništva in vojaštva, ampak so izročile Slovence na milost in nemilost avtonomnim policajem, dočim je v Ljubljani, ki je tudi avtonomno mesto, vlada poklicala takoj vse vojaštvo, pešce in dragonce — proti Slovincem. Visokošolec Vesenjaj je povdarjal, da je stal na čelu lopovske družbe urednik „Štajerca“ Linhart, kateri je še l. 1901 v Trstu zahteval slovenskih šol in pozneje v Ljubljani govoril za slovensko univerzo. — Zbrani možje so majali z glavo nad toliko neznačajnostjo. — Govorilo je še več mož, zlasti občinski predstojnik Vršič, ki je priporočal složno in dosledno postopanje prot skupnemu sovražniku in J. Brenčič, ki je strmečim kmetom pravil, kako se je njemu v Ptuj zgodilo. Razun spodaj navedene resolucije sta se soglasno še sprejeli dve, kateri zahtevata za Slovence slovenskih uradnikov, zlasti slov. sodnikov ter podržavljenje ptujске gimnazije. Ko je predsednik g. Zupančič s kratkim nagovorom zaključil shod, ostali so zborovalci, med katerimi smo videli več ljubih gostov iz Ptuja, še do mraka skupaj v prijateljskem razgovoru. — Še več takih dnij, in ptujski od okoliških kmetov živeči „Nemci“ bodo kmalu izgubili veselje do takih tolovajstev, kakor so se godila 12. in 13. t. m.

— **Resolucija, sprejeta na shodih** političnega društva „Pozor“ na Hajdini in v Novi vasi, se glasi: „Na shodu zbrani slovenski kmetje ogorčeno protestirajo proti tolovajskim napadom na mirne Slovence v Ptuj. Obsojajo postopanje javnih oblastij, katere v kljub opetovanim zahtevam niso storile ničesar za varnost slovenskih gostov. Zborovalci smatrajo za edino primeren odgovor na napade osamosvoje na gospodarskem polju in pozivljajo svoje sorojake, da se trdno in dosledno oklenejo slovenskih trgovcev in obrtnikov.“

— **Sodnijsko naloženega denarja** (mladoletnih in dr.) je na Štajerskem 101 milijon 6 tisoč in 125 kron.

— **Grof Bobrinski**, poslanec ruske dume in znani govornik na praški vseslovenski konferenci, je obiskal v tork Trst. Poučil se je natančno o narodnih in gospodarskih razmerah tamošnjih Slovencev.

Gospodarstvo.

— **Davčni predlogi državnega zbora.** V parlamentu se boče na jesen razpravljalo o celem kompleksu važnih davčnih načrtov. Že sredi oktobra se boče posvetoval davčni odsek o reformi hišnega davka, proti kateri so interesi že zavzeli stališče. S to reformo se nalagajo deželam žrtve zlasti s tem, da se bodo morale pri novih stavbah za dobo šestih let odreči vsaki dokladi, nadalje s tem, ker boče davčni tarif znižan, boče h kratu znižan tudi temelj za odmero deželnih doklad. Zato boče bržkone ob jednem sklicama nova

enketa, na kateri se bo razpravljalo o saniranju deželnih financ, kar stoji v ozki zvezi z zvišanjem davka na žganje. Kakor znano, ni bilo mogoče v minoletem zasedanju izvesti tega povišanja. Poleg tega se bo posvetovalo o finančnem načrtu direktnih osebnih davkov.

— **O koristi carin za državo.** Da si vsak sam lahko na konkretnem slučaju razbistri vprašanje, so li visoke carine na razne izdelke in pridelke za splošnost in za državo koristne, navajamo posledice oddanja vodovodnih cevi za pražki vodovod v Francijo številke in poročila praške trgovske in obrtne zbornice.

To poročilo pravi: „Ta dodajatev cevi predstavlja letošnje proizvodnje velike livarne s 600 delavci; za izvršitev naročila bode treba okroglo 150 tisoč delavnih dni, katerih mezda lahko cenimo na 720.000 K. Posredno je pa pri tem delu udeležena cela vrsta gospodarskega dela, združenega z izdelovanjem surovine itd. in s katerim je združena mezda v znesku 150.000 K. S tem, da se je dalo to naročilo v tujino, uide domačim delavcem — nad en milijon mezd in s tem tudi vsem izdelovalcem, trgovcem itd., pri katerih delavstvo nakupuje svoje potrebščine. Temu nasproti pridobi Avstro-Ogrska na carini 900.000 K, od katerih gre temeljem nagodbe z Ogrsko več nego tretji del Ogrski“.

Iz tega torej sledi, da bo država kasirala na carini skoro toliko, kolikor bodo domači delavci v enem letu manj zaslužili. Carine pridejo vsem in posebno najvišjim davkoplačevalcem in Ogrom na korist, škodo bodo pa trpeli samo Avstrijci in sicer v prvi vrsti gospodarski najslabši, t. j. industrijalni delavci, ki so nakazani na svojo mezdo.

Zveza narodnih društev na Štajerskem in Koroškem.

— **Vinsko trgatvev priredi** dne 4. oktobra t. l. ob 5. uri pop. „Bralno društvo“ v Laškem trgu. Komu je še v spominu, kako krasno je uspela trgatve lansko leto, ta ne bode štedil truda, časa in ne denarja, da se tudi letošnje trgatve udeleži in pripelje seboj svoje prijatelje in znanca, posebno ker je čisti dobiček deloma namenjen v prid slov. šolske mladine. Pri trgatvi bode igrala godba na pihala. Po trgatvi je petje domačega mešanega in možkega pevskega zbora, uvrstitev komičnih prizorov, srečolov in ples. Sosedna društva se prosijo, da ta dan Laščanom prepuste.

— **Zahvala.** Odbor bralnega društva „Edinost“ v Središču šteje si v prijetno dolžnost izreči tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem cenj. činiteljem, ki so pripomogli k toli častnemu uspehu slavljia 25 letnice društvenega obstanka. V prvi vrsti se zahvaljuje odbor slavnostnemu govorniku g. učitelju Kosi-ju, vodju pevskega zbora in kapelniku središke narodne godbe gosp. učitelju Serajniku za njegov požrtvovalen trud, imenovani slavni godbi za brezplačno izvršbo godbenih točk, vsem cenjenim pevcem in pevkijam za krasne zборе, konečno vsem, ki so s svojo navzočnostjo počastili društven slavnostni koncert.

Za odbor „Edinosti“ v Središču dne 20. septembra 1908.

J. Zdravec, t. č. predsednik.

— **„Mariborskega Sokola“** prijateljski sestanek se vrši v sredo, dne 23. kimovca 1908 zvečer po telovadbi v sokolski sobi „Narodnega doma“ v Mariboru. Obhaja se obenem odhodnica bratov Kavčič, Medved ter Poček, ki morajo letos oditi k vojakom. Nazdar.

— **„Mariborski Sokol“** priredi v nedeljo, dne 8. listopada 1908 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru sokolski večer s koncertom, veseloigro, javno telovadbo Sokolic ter vzorne vrste Sokolov. Mariborska, kakor tudi okoliška narodna društva se že zdaj

opozarjajo na to ter se prosijo, da se blagovolijo ozirati na to prireditvev. Nazdar!

— **Zahvala.** Povodom XXIII. velike skupščine družbe sv. Cirila in Metoda v Ptuj, dne 13. septembra t. l. javlja podpisano vodstvo svoja hvaležna čutila tem potom vsem, ki so pripomogli na kakršenkoli način do sijajnega uspeha. Imenoma pa se zahvaljuje sl. ptujski čitalnici za prepustitev prostorov, pripravljalnemu odboru ter moški in ženski ptujski podružnici za sestavo sporeda in preskrbitev prenočišč in drugih udobnosti, slavni godbi in pevskega zbora, vsem zavednim damam, ki so sodelovale pri veselici; vsem častitim zborovalkam in zborovalcem; vsem cenjenim delegatom naših podružnic in zastopnikom pokroviteljstev; sploh vsem udeležnikom, ki so vsak po svoje sodelovali ob zares slovesnem našem zborovanju in bivanju med cenjeni prebivalci izpostavljenega Ptuja. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 19. septembra 1908.

Senekovič I. r., prvomestnik.

Dobra gostilna

se da bolj izobraženi, oženjeni dvojici z malo obitelji, katera je nemškega in slovenskega jezika zmožna, ima veselje do gostilniške obrti in nekaj kavcije, pod jako ugodnimi pogoji na račun. Dopisi se naj pošljejo na lastnico gospo **Amalijo Rupnik**, nadučiteljevo soprogo v Vitanju pri Celju.

530 2-1

Svarilo.

Podpisani svarim vsakega, da ne daje moji ženi **Rozi Hözl** ne denarja, ne denarne vrednosti, ker jaz nisem ne porok ne plačnik za njene dolgovce.

CELJE, dne 21. septembra 1908.

Vincenc Hözl

531 1 Spodnja Hadinja šte. 49.

Sprejemem takoj

kleparskega pomočnika

ki je vajen samostojno delati ter zmožen slovenskega in nemškega jezika

Marija Sadnik poprej **Janez Sadnik** v Žalcu. 532 2-1

264 10-5

Brazay-jevo Francevo žganje

je tekem 40 let skušeno domače zdravilo zlasti proti migreni, influenci, protinu, reumatizmu, služi za okrepljenje oči, za grgranje. Nedosežno dobro za masažo, najboljšo sredstvo za jase. — Dobi se povsod, kjer pa ne, se obrnite na **BRAZAY-A**, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.

Proda se

iz proste roke hiša z lepim vrtom, radi rodbinskih razmer po nizki ceni. Pojasnila daje **Vincenc Hözl**, Spodnja Hadinja št. 49. 531 1

Učenec

iz boljše hiše se sprejme v trgovino

Coklin & Radanovič v Krškem. 528 3-2

Zgubil se je

na semnju dne 14. t. m. v Braslovčah A Savinski dolini šest mesecev stari ptičar (Vorsteher Rude), ščetinaste rjavo-sive dlake, ki sliši na ime Harras. Kdor ga je našel naj ga odda proti dobri nagradi v gradu **Sannegg pri Braslovčah.** 529 2-2

Dražbeni oklic.

Dne 1. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne prodalo se bo na javni dražbi pri c. kr. okrajnem sodišču v Kozjem

posestvo Tomaža Gregorinčiča v Zagorjah

v kozjanskem okraju in sicer:

zidana hiša z opeko krita z malim vrtom, hiša stoji poleg farne cerkve v Zagorjah sredi velike vasi, v hiši je bila dosedaj trgovina z mešanim blagom, prodaja tobaka, gostilna, prodaja žganja, c. kr. pošta itd. Hiša je cenjena sodnijsko samo 822 K, pod kateri znesek se ne bo prodalo.

Vse podrobnosti se izvedo iz prijaznosti pri g. **dr. Jos. Barletu**, c. kr. notarju v Kozjem in pa pri trgovcu **Luka Senica** v Šmarji pri Sevnici.

Šmarje pri Sevnici, dne 16. septembra 1908.

Luka Senica.

524 3-3

Steckenpferd

lilijno mlečno milo

Najmileje kožno milo.

Zvezna tiskarna

Schillerjeva ulica
Celje - Štajersko.

Izvršuje v svojo stroko spadajoča dela okusno in po konkurenčnih cenah.

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KVEDER

Žalec v Savinski dolini, Štajersko.

13 130-102

Blasnikova in družinska pratika

se dobiva na drobno in debelo v Zvezni trgovini v Celju.